

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**AYDIN VALİLİĞİ YATIRIM
İZLEME VE KOORDİNASYON
BAŞKANLIĞI**

2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2020

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM BULGULARI	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1 : Personelin Kadro ve Mevcut Durum Tablosu.....	3
Tablo 2 : Gelir ve Gider Gerçekleşmeleri Tablosu	4

KISALTMALAR

YİKOB : Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Tahsisli Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması
2. Taşınmaz Kültür Varlıkları Katkı Payı Tahakkuklarının Muhasebe Sisteminde İzlenmemesi

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kullanılmaması
2. İşletme Ruhsatlarına İlişkin Teminatların Güncellenmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna 6360 sayılı Kanun'un 34'üncü maddesi ile eklenen “*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*” başlıklı 28/A maddesi ile Büyükşehir Belediyelerinin bulunduğu illerde genel bütçeli idare olarak Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB) kurulmuştur.

674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 35'inci maddesiyle 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun'un 28/A maddesinde yapılan değişiklikle Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları, 01.09.2016 tarihinden itibaren genel bütçe kapsamındaki idare olmaktan çıkarılarak, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli idareye dönüştürülmüştür. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte 3152 sayılı Kanun'da 703 sayılı KHK ile değişiklik yapılmış, bazı maddeler ilga edilmiştir.

10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan 1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin “*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı*” başlıklı 273'üncü maddesi ile Büyükşehir belediyelerinin bulunduğu illerde kamu kurum ve kuruluşlarının yatırım ve hizmetlerinin etkin olarak yapılması, izlenmesi ve koordinasyonu, acil çağrı, afet ve acil yardım hizmetlerinin koordinasyonu ve yürütülmesi, ilin tanıtımı, gerektiğinde merkezi idarenin taşrada yapacağı yatırımların yapılması ve koordine edilmesi, temsil, tören, ödüllendirme ve protokol hizmetlerinin yürütülmesi, ildeki kamu kurum ve kuruluşlarına rehberlik edilmesi ve bunların denetlenmesini gerçekleştirmek üzere valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı kurulmuştur.

04.05.2014 tarihli ve 28962 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik'in “*Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları*” başlıklı 5'inci maddesinde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığının görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Başkanlık aşağıda belirtilen müdürlüklerden oluşur.

- a) Yatırım İzleme Müdürlüğü.
- b) Rehberlik ve Denetim Müdürlüğü.
- c) Strateji ve Koordinasyon Müdürlüğü.
- ç) 112 Acil Çağrı Merkezi Müdürlüğü.
- d) İdari ve Mali İşler Müdürlüğü.
- e) Hukuk İşleri Müdürlüğü.
- f) Doğal Kaynaklar, Ruhsat ve Kültür Varlıkları Müdürlüğü.

Kurumun acil durum ve afet merkezi koordinasyonundan, ilde yer alan su kaynakları ile bazı yer üstü varlıklarının işletilmesini de kapsayan çeşitli görevleri bulunmaktadır. Bu nedenle kurumun tabi olduğu mevzuatın bir kısmına aşağıda yer verilmiştir.

Birincil Mevzuat

- Anayasa
- 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- 6360 Sayılı On Üç İilde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu
- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu
- 4735 Sayılı Kamu Sözleşmeleri Kanunu
- 5779 Sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyeleri Genel Bütçe Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun
- 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu

İkincil Mevzuat

- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik
- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği

- 112 Acil Çağrı Merkezleri Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği
- İçişleri Bakanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Arşiv Hizmetleri Yönetmeliği

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Aydın Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı görevleri birimlerde istihdam edilen 79 memur, 26 işçi ve 9 sözleşmeli personel olmak üzere toplam 114 personel tarafından yerine getirilmektedir.

Tablo 1 : Personelin Kadro ve Mevcut Durum Tablosu

PERSONELİN KADRO VE MEVCUT DURUMU						
Çalışanların Statüsü		Mevcut			Boş Kadro	Toplam Kadro
		Erkek	Kadın	Toplam		
Memur		45	34	79	28	107
Sözleşmeli Personel		2	7	9		9
Kadrolu İşçi (696 SKHK)	Normal	18	7	25		25
	Özürlü					
	Eski hükümlü	1		1		1
Geçici İşçi	Normal					
	Özürlü					
	Eski hükümlü					
Toplam		66	48	114	28	142

Kurum personelinin % 69'u memur, % 22'si işçi ve % 9'u sözleşmeli personel statüsünde görev yapmaktadır.

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları her ne kadar müstakil bir kurum olarak kurulmuşsa da uyguladıkları mevzuatın büyük bölümünün İçişleri Bakanlığınca yapılması, bütçesinin Vali tarafından onaylanması, personelinin İçişleri Bakanlığı Personeli olması ve sahip olduğu görev ve yetkilerinin özellikleri sebebiyle başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere Hazine ve Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Belediyeler gibi kurumlarla da yakın ilişki içerisinde.

1.3. Mali Yapı

Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamında olmamakla birlikte, bütçelerinin hazırlanması ve uygulanması

ile ilgili hususlar, 30.12.2016 tarih ve 29934 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiş olup, anılan Yönetmelik'te 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuattaki bütçe, kesin hesap, sorumluluk, hesap ve kayıt düzeni, muhasebe ve raporlamaya ilişkin benzer hükümlere yer verildiği görülmektedir. Mezkûr Yönetmeliğin 19'uncu maddesine göre Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kıyasen uygulanır.

Bütçe, bir metin ile eki cetvellerden oluşur. Bütçe metninde; gelir tahminleri ve bunların hukuki dayanakları, gider tahminleri, harcama yetkisinin devrine ilişkin esaslar, parasal limitler, ödenek kullanımına ilişkin esaslar ve bütçeye ilişkin diğer hususlara yer verilir. Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı bütçesi vali tarafından onaylanmadan uygulanamaz.

2019 yılı gelir ve gider gerçekleştirmeleri ile 2019 yılı gelir ve gider tahminleri aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Tablo 2 : Gelir ve Gider Gerçekleşmeleri Tablosu

GELİR TÜRÜ	2019 YILI		Gerçekleşme %
	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme(B)	
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gel.	4.070.000,00	4.488.559,63	110,28
04-Alınan Bağ.veYrd.ile Özel Gl.	5.700.000,00	22.231.191,58	390,02
05-Diğer Gelirler	7.090.000,00	46.740.150,13	659,24
06-Sermaye Gelirleri	3.310.000,00	0	0,00
Net Finans Artığı	1.000.000,00	0	0,00
09-Red ve iadeler (-)	170.000,00	323.999,11	190,59
Toplam	21.000.000,00	73.135.902,23	348,27
GİDER TÜRÜ	2019 YILI		Gerçekleşme %
	Bütçe Tahmini	Gerçekleşme (B)	
01-Personel Gid.	1.370.000,00	17.327.846,18	1264,81
02-Sos.Güv. Krm.Dev. Prm	286.000,00	4.204.647,24	1470,16
03- Mal Ve Hizmet Alımı	7.618.000,00	7.185.454,80	94,32
04-Faiz Giderleri	20.000,00	0	0,00
05-Cari Transferler	776.000,00	914.463,56	117,84
06-Sermaye Giderleri	4.680.000,00	49.692.883,03	1061,81
07-Sermaye Transferleri	4.750.000,00	8.080.090,16	170,11

09-Yedek Ödenek	1.500.000,00	0	0,00
Toplam	21.000.000,00	87.405.384,97	416,22

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kurum Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sistemini kullanarak aşağıda yer verilen kanun ve yönetmeliklere uygun bir şekilde hesap ve işlemlerini kayıt altına almaktadır.

- 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
- Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği,
- Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği.

Mali raporlama, 27 Mayıs 2016 tarih ve 29724 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği’nin 484 ile 485 inci maddelerinde düzenlendiği şekilde yapılmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştay’a Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay’a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

a) Geçici ve kesin mizan

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

4) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu

d) Birleştirilmiş Veriler Defteri

e) İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2012 yılında çıkarılan 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehirlerde bulunan “İl Özel İdareleri” yerine Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları (YİKOB) kurulmuştur.

2012 yılından 2019 yılına kadar gelinen zaman diliminde 674 sayılı KHK, 703 sayılı KHK ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnemeleri ile YİKOB’lar nezdinde düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemeler sonucunda valiye bağlı olarak kamu tüzel kişiliğine haiz ve özel bütçeli YİKOB’lar kurulmuştur.

Başkanlığın organizasyon yapısı, görev tanımları ve çalışma süreçleri İçişleri Bakanlığınca çıkarılan “Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” ile belirlenmiştir. Söz konusu Yönetmelikte iç kontrol sistemine ilişkin herhangi bir düzenleme veya iç kontrol sisteminin kurulması ve etkin işleyişine dair herhangi bir yetki, görev ve sorumluluk tanımlanmamıştır.

Stratejik plan, performans programı, iç denetim gibi 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilmiş uygulamaların, tüzel kişiliğe haiz özel bütçeli kuruluş olan YİKOB’lar için geçerli olmadığı, sadece anılan Yönetmelikte düzenlemesi yapılan ön mali kontrol sürecinin gerçekleştirildiği görülmüştür.

Aydın Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı, 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmadığından ve anılan Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmadığından herhangi bir değerlendirme yapılamamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Aydın Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı 2019 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Tahsisli Taşınmazlara İlişkin Muhasebe Kayıtlarının Yapılmaması

Yapılan incelemelerde kamu idaresinin 7 adet taşınmazını diğer kurum ve kuruluşlara tahsis ettiği, 13 adet taşınmazı ise tahsisli kullandığı, ancak mali tablolarda söz konusu tahsislere ilişkin bir kaydın olmadığı tespit edilmiştir.

27.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mükerrer Resmi Gazete 'de yayınlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 188, 189, 190, 191, 192 ve 193 üncü maddelerinde tahsis edilen taşınmazların niteliklerine göre, 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252 Binalar Hesabında izleneceği; diğer kamu kurum ve kuruluşlarına tahsis edilen taşınmazların kayıtlı değer üzerinden ilgili duran varlık hesabına alacak, 500 Net Değer Hesabına borç, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının 500 Net Değer Hesabına alacak, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına borç kaydedileceği; tahsisli olarak kullanılan taşınmazların ise kayıtlı değeri üzerinden ilgili duran varlık hesabına borç, 500 Net Değer Hesabına alacak, varlığa ilişkin ayrılmış amortisman tutarının 500 Net Değer Hesabına borç, 257 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak şeklinde kaydedileceği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Detaylı Hesap Planı'nda, duran varlıklar ile öz kaynaklar hesap alanlarında tahsisli taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmesine yönelik yardımcı hesaplar da belirlenmiştir.

Kamu idareleri kamu hizmetlerinin yerine getirilebilmesi amacıyla, taşınmazlarını mülkiyeti kendilerinde kalmak şartıyla birbirlerine tahsis edebilirler. Ancak; söz konusu tahsis işlemi sonunda idarenin tahsis ettiği veya tahsisli kullandığı taşınmazlar üzerinde sahip oldukları mülkiyet hakkında bir değişiklik olmamakla birlikte, sınırlı bir hak kullanımı söz konusu olduğundan, tahsisli taşınmazlarla ilgili bu bilginin kurum mali tablolarında yer alması gerekmektedir. Tahsisli kullanılan taşınmazlara ilişkin bilgi eksikliği mali tablonun duran varlıklar ile öz kaynaklar hesap alanlarında hataya neden olacağından, söz konusu tahsis işlemlerine ilişkin muhasebe kayıtlarının yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Taşınmaz Kültür Varlıkları Katkı Payı Tahakkuklarının Muhasebe Sisteminde İzlenmemesi

Kültür varlıkları katkı payı tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, 2019 yılsonu itibariyle paylara ilişkin tahakkuk artığı bulunduğu, söz konusu tutarların muhasebe sistemi içerisinde izlenmesi gerekirken, ilgili birimce takibinin yapıldığı görülmüştür.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un "Çeşitli Hükümler" başlıklı 3 üncü maddesinde; 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12 nci maddesi kapsamında il özel idarelerince kullanılan hak, yetki ve yürütülen görevlerin, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığınca kullanılıp, yürütüleceği; 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 12 nci maddesinde; Belediye ve il özel idarelerinin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca tahakkuk eden emlak vergisinin % 10'u oranında Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı tahakkuk ettirilerek, emlak vergisi ile birlikte tahsil edileceği; taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahsil olunan miktarların tahsil edildiği ayı takip eden ayın onuncu günü akşamına kadar il özel idarelerine, il özel idaresi bulunmayan illerde Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığına bir bildirim ile beyan edilerek aynı süre içinde ödeneceği; Tahsil ettikleri katkı payını zamanında yatırmayan belediyelerden, bu katkı paylarının 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre gecikme zammı uygulanarak

tahsil edileceği; katkı paylarını zamanında ödemeyen belediyelerin iller bankası payından kesinti yapılmak suretiyle de söz konusu katkı paylarının tahsil edilebileceği belirtilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 86 ncı maddesinde, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacakları ile bu alaclardan yapılan tahsilat ve terkinlerin izlenmesi için kullanılacağı; 87 nci maddesinde, İlgili mevzuatı uyarınca diğer kamu idarelerinden alınması gereken payların tahakkuk ettiğinde gelirlerden alacaklar hesabına kaydedileceği ifade edilmiş, 88 inci maddesinde ise hesabın işleyişine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Bu kapsamda yapılan incelemelerde, kültür varlıkları katkı payı tahakkuklarının muhasebe sisteminde izlenmediği, ilgili birimce takibinin yapıldığı ve söz konusu tutarların ilgisinden tahsiline değin muhasebe sistemi ile ilişkilendirilmediği tespit edilmiştir. Bu durum kurum mali tablolarında yer alan 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında 16.937.061,62-TL'lik hataya neden olduğundan, kültür varlıkları katkı payı tahakkuklarının muhasebe sistemine kaydedilmesi gerekmektedir.

B. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabının Kullanılmaması

Yapılan incelemelerde ertesi yıl bütçesinden karşılanmak üzere yapılan maaş ve ücret ödemelerinin 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabında izlenmediği tespit edilmiştir.

Mahalli idareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı'na ilişkin işlemleri düzenleyen 131 inci maddesinde; Aralık ayının 15 inde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin ertesi yıl 01-14 Ocak dönemine karşılık gelen tutarlarının bu hesapta izleneceği, yeni mali yılda bu tutarların, düzenlenecek ödeme emri ile bütçe giderleri hesabına aktarılacağı ve bu tutarlar yeni yıl bütçesi ödeneklerinden karşılanacağından, avans olarak verildiği yıldan herhangi bir ödenek devri yapılmayacağı hüküm altına alınmış, hesabın işleyişini düzenleyen 132 inci maddesinde ise hesaba ilişkin muhasebe kayıtlarına ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Muhasebenin temel kavramlarından dönemsellik ilkesinin de bir gereği olarak, her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak değerlendirilmesi gerektiğinden, 2019 yılı Aralık ayının 15 inde yapılan maaş ve ücret ödemelerinin, ertesi yıl bütçesinden karşılanan kısmının 162 Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabında izlenmesi

gerekmektedir. Bu durum kurum mali tablolarında 685.181,35-TL tutarında hataya neden olmaktadır.

BULGU 2: İşletme Ruhsatlarına İlişkin Teminatların Güncellenmemesi

Ruhsat sahibince gerekli tedbirlerin alınmaması nedeniyle doğabilecek zararların finansmanına yönelik olarak idarece alınan teminatların güncellenmediği görülmüştür.

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu'nun "Devir, sicil, ihale, harç, teminat ve idare payı" başlıklı 10 uncu maddesinde, ruhsat aşamasına bağlı olarak, hektar başına, ruhsat harcının % 1'i tutarında ruhsat teminatının alınacağı, bu oranı, % 50 oranında artırmaya veya eksiltmeye Cumhurbaşkanının yetkili olduğu, teminatın 15.000 Türk Lirasından az olamayacağı, önceden alınan işletme ruhsatı teminatlarının, beş yılda bir Maliye Bakanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranlarına göre artırılarak güncelleştirileceği, Bu Kanun'a göre tamamlanması veya yenilenmesi gereken teminatların güncel teminat üzerinden alınacağı ifade edilmiştir.

Ruhsat sahiplerinin faaliyetleri sebebiyle ortaya çıkabilecek zararın giderilmesine yönelik olan ve idareye verilen güvenceyi ifade eden teminatların alınış amacına hizmet edebilmesi için Kanun'da da belirtildiği üzere, beş yılda bir yeniden değerlendirme oranında güncellenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda yapılan incelemelerde 1 adet işletme ruhsatına ilişkin idarece alınmış teminatın güncellenmediği tespit edilmiştir. Bu durum, kurum mali tablolarında yer alan 910 Alınan Teminat Mektupları Hesabı ile 911 Alınan Teminat Mektupları Emanetleri Hesaplarının 184.288,03-TL daha az gözükmesine neden olmaktadır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>